

Ældre landmænd forstår at udnytte deres investeringer

De mest produktive landmænd i den danske svinebranche i perioden 1996 til 2008 er landmænd omkring 50 års alderen. Analysen viser desuden, at det er de midaldrende landmænd, som er bedst til at udnytte realinvesteringer i landbrugsaktiver.

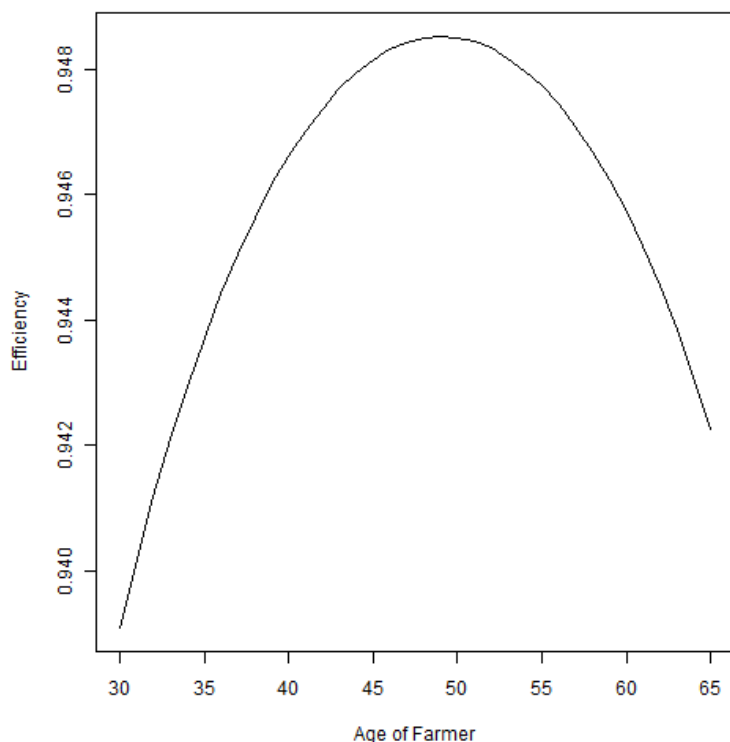
Resultater

Analysen af danske landmænds investeringer i perioden 1996 til 2008 viser, at de yngre landmænd har noget at lære af deres ældre kolleger. Den positive effekt af at investere er mest udtalt for landmænd i 50'erne, mens både de yngre og ældre er dårligere til at udnytte produktivetsforbedringerne ved investeringer. Mens stigningen i den relative produktivitet er størst for landmænd i 50'erne, er det landmænd, som er sidst i 40'erne, som samlet set er mest produktive. Årsagerne til at de ældre landmænd klarer sig så godt kan ikke direkte aflæses i analyserne, men erfaringsopbygningen og læringen ved tidligere investeringer samt driftsledelseserfaring generelt peger analyserne på som sandsynlige forklaringer. Desuden kan der være en effekt af, at de landmænd, som har været dårlige til at udnytte investeringer som yngre, ikke gentager en fiasko. Tabet af driftsledelseskompetencer kan formentlig reduceres ved at lave flere glidende generationsskifter af virksomheder i stedet for strakssalg af ejendomme. Dette kan sikre, at kompetencerne læres videre over en periode og indlejres i virksomheden.

Analysen

Investeringernes indflydelse på produktiviteten i den danske svineproduktion er netop blevet undersøgt i forbindelse med et ErhvervsPhD-projekt på Videncentret for Landbrug. Ideen er, at undersøge hvor lang tid der går og hvor stor indflydelse en investering har på produktiviteten. Derudover er andre faktoreres indflydelse på effekten af en investering også undersøgt. Alderen på landmanden og størrelsen på bedriften viser sig, at have en indflydelse på, hvor godt investeringerne udnyttes. I første omgang er alderens indflydelse på produktiviteten undersøgt. Figur 1 viser alderens indflydelse på produktiviteten for landmænd i alderen 30 til 65 år. De mest produktive landmænd er omkring 50 år. Produktiviteten er målt som evnen til at omsætte input til output i perioden 1996 til 2008 for danske svineproducenter. Input og output indgår i modellen som mængder, så prisændringer over tid ikke påvirker produktiviteten. Jorden indgår som et input i modellen med antal ha og arbejdskraft som timer, baseret på en norm-beregning.

Figur 1. Alderens påvirkning på den relative produktivitet i dansk svineproduktion

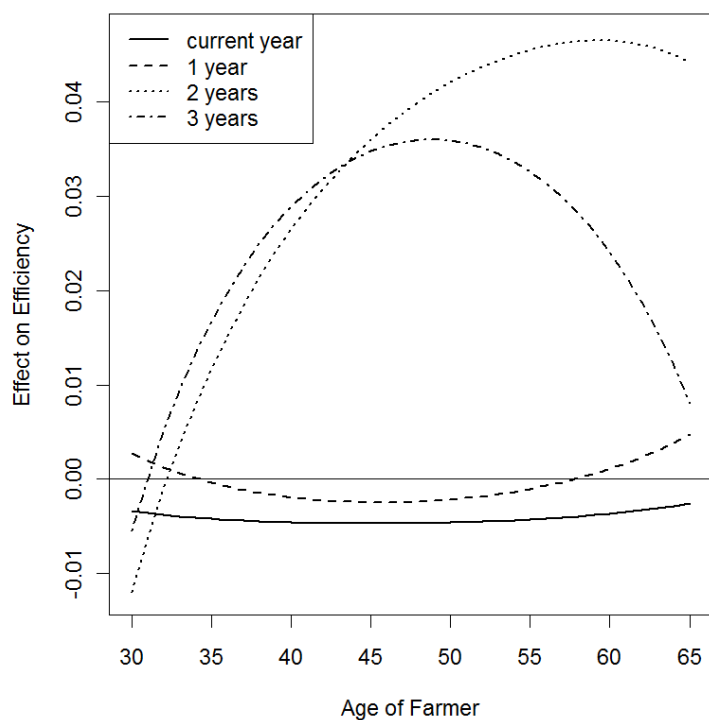

Produktiviteten i modellen er angivet som mængden af output der produceres i forhold til dem der er mest effektive givet deres inputforbrug. Selvom grafen i figur 1 ser meget markant ud, så er det ca. en procents forskel mellem en landmand på 30 år og 50 år.

Den grundlæggende ide er at undersøge, om alderen har en indflydelse på landmandens evner til at udnytte investeringer. Her udkrystalliseres samme resultat at de midaldrende landmænd klarer sig bedre end de yngre landmænd. Hvor de unge landmænd næsten ikke har produktivitsgevinster i forhold til at lave investeringer, så har de midaldrende landmænd en produktivitsfremgang på 3-4 procent både to og tre år efter investeringen. Figur 2 viser effekten af en halv million Euros investering på produktiviteten i det indeværende år, samt de tre efterfølgende år. De to første år (indeværende plus næste) har investeringen kun marginalt men negativ effekt på produktiviteten, og der er ikke en effekt af størrelse. To og tre år efter investeringen er der en positiv effekt af investeringen, hvor den markant mest positive effekt er fundet for midaldrende landmænd.

Årsagerne til at de midaldrende landmænd er bedst til at udnytte investeringerne kan være flere. De mest sandsynlige er, at der er en naturlig selektion, således, at det kun er de landmænd, som har haft succes med at foretage investeringer tidligere i karrieren, som også laver investeringer som midaldrende. Derudover kan der være en effekt af læring. De landmænd, som har investeret som unge, har lært af deres fejltagelser og dermed er mere forberedt på udfordringen med at udnytte investeringen optimalt senere, når de er ældre. Endelig er investeringstilbøjeligheden større ved de yngre landmænd end den er ved de ældre landmænd. De landmænd, som ikke egner sig som selvstændige landmænd er ikke i erhvervet som midaldrende.

Figur 2. Effekten af investeringer på svineproducenternes produktivitet

Resultaterne af PhD-projektet er formidlet i projektet "Fra ide til færdigt byggeri", hvor blandt andet den tværfaglige proces ved investeringer er blevet optimeret. Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.